

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра «Фінанси, банківська справа та страхування»

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

к.е.н., доцент Почерніна Н.В.
« 05 » 11 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри «Фінанси, банківська
справа та страхування»

к.е.н., доц. О.О.Яцук
« 05 » 11 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни «Фінанси підприємств» (за вибором студента)

для спеціальності 051 «Економіка» за ОПП «Економіка»

форма навчання денна

Кількість кредитів - 5

Курс 4

Семестр 7

Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) – 2

СРС – 90 годин

Форма контролю – екзамен

Загальна кількість годин – 150 годин

«Фінанси підприємств». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 051 «Економіка» - Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – 7 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16 с. та Програми навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка». – Мелітополь 2019. – 9с.

Розробник(и): Яцух О.О., к.е.н., доцент

Рецензент: Кучеркова С.О., к.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол № 3 від «05» 11 2019 року

Завідувач кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

к.е.н, доцент О.О. Яцух

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності спеціальності 051 «Економіка» ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № 5 від «10» 12 2019 року

Голова, доц. А.А. Костякова

Назва дисципліни Фінанси підприємств
Статус дисципліни За вибором
Форма контролю екзамен

Викладач (-і) Яцух Олена Олексіївна доц., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
<http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/yatsuh-olena-oleksiyivna/>

Е-mail викладачів olena.yatsukh@tsatu.edu.ua

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Вивчення дисципліни дозволяє розкрити особливості організації фінансів суб'єктів господарювання, зокрема процеси формування фінансових ресурсів, організацію готівкових і безготівкових розрахунків, умови забезпечення прибутковості ведення бізнесу, проведення детальної оцінки фінансового стану та розробки заходів щодо його зміцнення, забезпечення своєчасного та якісного відтворення основних засобів, оптимізації оподаткування.

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=6293> (доступ через

Веб-сайт курсу особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

формування базових знань теорії і практики організації фінансів підприємств з урахуванням сучасних особливостей розвитку фінансових відносин між учасниками фінансової системи країни у контексті її соціально-економічної трансформації та реформування умов ведення бізнесу.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями дисципліни є:

- ✓ вивчення сутності та функцій фінансів підприємств, особливостей їх організації у різних суб'єктів господарювання, зокрема щодо формування і використання фінансових ресурсів підприємств;
- ✓ окреслення сутності і принципів організації розрахунків у діяльності підприємств, форм безготівкових розрахунків, порядку відкриття рахунку у банку;
- ✓ пізнання економічної сутності грошових надходжень підприємств;
- ✓ вивчення сутності прибутку підприємства, особливостей його формування та розподілу, оволодіння методикою розрахунку фінансових результатів;
- ✓ оволодіння методами оцінки фінансового стану та інтерпретації отриманих результатів щодо показників майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, прибутковості і ділової активності;
- ✓ розкриття сутності оборотних активів та впливу їх формування та використання на ефективність господарювання;
- ✓ вивчення основ фінансового забезпечення відтворення основних засобів;
- ✓ формування розуміння значення сутності і функцій податків, особливостей їх нарахування і сплати для різних суб'єктів господарювання та виділення підходів щодо оптимізації оподаткування;
- ✓ вивчення основ організації банківського кредитування та можливостей залучення фінансових ресурсів з альтернативних джерел фінансування;
- ✓ оволодіння методами фінансового планування, санації підприємств

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням softskills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання показати знання та розуміння економічних категорій, нормативно-правової бази, яка визначає порядок організації фінансів підприємств

уміння РН5: застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);
РН10: проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів

господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності;
 РН18: використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність

комунікація	донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення фінансів підприємств в процесі формування фінансових відносин між учасниками фінансової системи країни
soft skills	показувати навички самостійної роботи, здатність аналітично мислити, уміння оцінити ситуацію та забезпечити прийняття ефективних управлінських рішень

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетентностями:

- ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами
- СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів
- СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію
- СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення

5. Пререквізити

Дисципліни, що передують
вивченню даної дисципліни

Мікроекономіка
 Економіка фірми
 Економіка і організація підприємств малого бізнесу

6. Постреквізити

Дисципліни, які спираються
на вивчення даної дисципліни

Звітність суб'єктів господарювання
 Комплексна виробнича практика з професійної підготовки

7. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1.							
Основи організації і формування фінансових ресурсів підприємств							
1	Лекція 1	Основи фінансів підприємств	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Основи фінансів підприємств	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
2	Лекція 2	Організація грошових розрахунків підприємств	2	-	-	-	-
	Практична робота 2	Форми безготівкових розрахунків	-	-	4	-	3

	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
3	Лекція 3	Грошові надходження підприємств	2	-	-	-	-
	Практична робота 3	Планування грошових надходжень підприємства	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
4	Лекція 4	Формування і розподіл прибутку	2	-	-	-	-
	Практична робота 4	Формування і розподіл прибутку	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
5	Лекція 5	Оцінювання фінансового стану підприємства	2	-	-	-	-
	Практична робота 5	Оцінювання фінансового стану підприємства	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
6-7	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				10	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 1					10
Всього за змістовий модуль 1 – 75 год.			10	-	20	45	35
Змістовий модуль 2.							
Оцінка формування та використання фінансових ресурсів підприємств							
8	Лекція 6	Оборотні кошти	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Оборотні кошти	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
9	Лекція 7	Фінансове забезпечення відтворення основних фондів	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Фінансове забезпечення відтворення основних фондів	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
10	Лекція 8	Кредитування підприємств	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Кредитування підприємств	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
11	Лекція 9	Оподаткування підприємств	2	-	-	-	-
	Практична робота 9	Оподаткування підприємств	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
12	Лекція 10	Фінансова санація	2	-	-	-	-

		підприємств					
	Практичне заняття 10	Фінансова санація підприємств	-	-	4	-	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу за темою «Фінансове планування на підприємствах»	-	-	-	7	2
13-14	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 75 год.			10	-	20	45	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 150 год.							100

8. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- ✓ за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
- ✓ за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне

Методи навчання:

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи);
- за видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція – бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи);
- за мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);
- за контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК, екзамен);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (аналіз фінансової звітності та нормативно-правових актів, тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, моделі різних форматів професійних ситуацій).

9. Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.
- ✓ Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.
- ✓ Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- ✓ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- ✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

10. Система оцінювання курсу

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню

семестру – бали за екзамен. Результати поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання знань студентів

Визначення показника за державною шкалою	Визначення показника за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Добре	Дуже добре – вище середнього рівня із кількома помилками	82-89	B
	Добре – в цілому вірна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно	Задовільно – зі значною кількістю недоліків	67-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальним критеріям	60-66	E
Незадовільно	Незадовільно – з можливістю повторного складання	35-59	FX
	Незадовільно – з обов'язковим повторним курсом	< 35	F

Критерії оцінювання

Практичні заняття	Частка вірно виконаних завдань
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НППДАТУ (дві спроби – середній результат) Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення змістових модулів
Підсумково-модульний контроль (ПМК I, II)	Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність

11. Інформаційний пакет по дисципліні

Рекомендована література

1. Аранчій В. І. Фінанси підприємств: навч. посібн. / В. І. Аранчій. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
2. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємства: підручник / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Либідь, 2002. – 384 с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv>.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.
5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
6. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: підруч. / О. С. Філімоненков, Д. І. Дема. – К.

: Алерта, 2009. – 496 с.

7. Фінанси в період реформування агропромислового виробництва / [Дем'яненко М.Я., Алексійчук В.М., Борщ А.Г. та ін.]; под. ред. М.Я. Дем'яненка – К.: ІАЕ УААН, 2002. – 645 с.

8. Фінанси підприємств: підручник/ Кер. авт. кол. і наук. ред. проф.. А.М. Поддєрьогін. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2009. – 571 с.

9. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Яцух О.О., Цап В.Д., Захарова Н.Ю. та ін.]; за ред. О.О. Яцух. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. – 291 с.

Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>

2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

3. Методичний кабінет кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

4. Internet:

<https://zakon.rada.gov.ua/> - Законодавство України

<http://rsp.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики

<http://www.minfin.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України